

OLIY HARBIY TA'LIM MUASSASALARIDA KURSANTLARNING MA'NAVIY VA AXLOQIY TARBIYASINI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI SHAKLLANTIRISH

*Abdurahmonov Zafar Batirovich – Bojxona instituti, Axborot texnologiyalari
va matematika kafedrası, katta o'qituvchi, tel: +998909630306,
e-mail: ucell1@mail.ru*

Harbiy ta'lim muassasalari nafaqat professional jangovar tayyorgarlikni ta'minlash, balki kursantlarning ma'naviy va axloqiy qadriyatlarini shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Ma'naviy-axloqiy tarbiya harbiy xizmatchilarning vatanparvarlik, mas'uliyat, adolat va intizom kabi fazilatlarni o'zlashtirishiga yordam beradi. So'nggi yillarda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim jarayonlarini modernizatsiya qilish imkonini berdi.

Raqamli platformalar zamonaviy ta'limda keng qo'llanilmoqda. Ular nafaqat bilimlarni yetkazish vositasi sifatida, balki tarbiyaviy jarayonlarni tashkil etishda ham samarali vosita sifatida xizmat qiladi.

Oliy harbiy ta'lim muassasalarida raqamli platformalardan foydalangan holda kursantlarning ma'naviy va axloqiy tarbiyasini rivojlantirish bugungi kundagi dolzarb masalalardan biri bo'lib kelmoqda.

Oliy harbiy ta'lim muassasalarida raqamli platformalar quyidagi yo'nalishlarda qo'llanilishi mumkin:

1. **Interaktiv darsliklar va videomateriallar:** Vatan tarixi, harbiy qahramonlar hayoti va axloqiy dilemmalar haqidagi materiallar kursantlarda vatanparvarlik va mas'uliyat tuyg'usini shakllantirishga xizmat qiladi.

2. **Onlayn forumlar va muhokamalar:** Kursantlar o'zaro axloqiy masalalar bo'yicha fikr almashishi va muammolarni birgalikda hal qilishi mumkin.

3. **Simulyatsiya dasturlari:** Harbiy vaziyatlarda axloqiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun virtual stsenariylar yaratiladi.

Raqamli platformalar orqali tarbiya jarayoni an'anaviy usullarga qaraganda yanada qiziqarli va samarali bo'lib, kursantlarning faol ishtirokini ta'minlaydi.

Afzalliklar va muammolar:

Raqamli platformalardan foydalanish bir qator afzalliklarga ega:

- Mavzularning keng qamrovi: Internet resurslari orqali turli madaniyatlar, tarixiy voqealar va axloqiy qadriyatlarni o'rganish imkoniyati mavjud.

- Moslashuvchanlik: Kursantlar o'zlariga qulay vaqtda materiallar bilan tanishishi mumkin.

- Interaktivlik: O'yinlashtirilgan dasturlar va testlar orqali bilim va qadriyatlarni mustahkamlash osonlashadi.

Biroq, bu jarayonda ayrim muammolar ham mavjud:

- Axborot xavfsizligi: Raqamli muhitda noto'g'ri yoki zararli ma'lumotlar tarqalishi xavfi yuqori.
- Texnologik infratuzilma: Ba'zi harbiy muassasalarda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish uchun cheklovlar o'rnatilgan.
- An'anaviy usullarning cheklanishi: Raqamli platformalarga haddan tashqari e'tibor qaratish murabbiylar bilan bevosita muloqotning kamayishiga olib kelishi mumkin.

Takliflar.

Raqamli platformalarning samaradorligini oshirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish tavsiya etiladi:

1. Maxsus dasturlar ishlab chiqish: Harbiy ta'lim muassasalari uchun ma'naviy-axloqiy tarbiyaga yo'naltirilgan raqamli kontent yaratilishi lozim.
2. Kadrlar malakasini oshirish: O'qituvchilar va murabbiylarni raqamli vositalardan foydalanish bo'yicha o'qitish zarur.
3. Monitoring va nazorat: Kursantlar tomonidan iste'mol qilinadigan raqamli kontentning sifati va xavfsizligini ta'minlash uchun doimiy nazorat tizimi joriy etilishi kerak.

Oliy harbiy ta'lim muassasalarida kursantlarning ma'naviy va axloqiy tarbiyasini raqamli platformalar orqali shakllantirish zamonaviy ta'limning muhim yo'nalishlaridan biridir. Ushbu jarayon nafaqat kursantlarning vatanparvarlik va mas'uliyat kabi fazilatlarini rivojlantirishga yordam beradi, balki ularni zamonaviy texnologiyalardan foydalanishga ham tayyorlaydi. Shu bilan birga, raqamli platformalardan foydalanishda muvozanatni saqlash va an'anaviy tarbiya usullarini e'tibordan chetda qoldirmaslik muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Ahmedov, Sh. (2021). «Zamonaviy ta'limda raqamli texnologiyalarning o'рни». Harbiy ta'lim jurnali, 3(15), 45-50 b.
2. Smith, J. (2019). «Digital Tools in Education: Opportunities and Challenges». New York: Academic Press.
3. O'zbekiston Respublikasi Mudofaa Vazirligi. (2023). «Harbiy ta'lim muassasalarida tarbiya jarayonini takomillashtirish bo'yicha qo'llanma». Toshkent: Mudofaa nashriyoti.